

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
281-2/18
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA

дел. бр. 3705 датум: 6. фебруар 2018.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

ПРАЋЕЊЕ ПОСТУПАЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА ПРЕМА МИГРАНТИМА
И ТРАЖИОЦИМА АЗИЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Извештај о посети Прихватном центру у Обреновцу

Београд, фебруар 2018. године

МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (у даљем тексту: НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамом разговара са тим лицима и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, као и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Секретаријат Националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ, чији је мандат одређен чланом 4. Опционог протокола за превенцију тортуре. Секретаријатом руководи секретар НПМ у складу са смерницама заменика Заштитника грађана, задуженог за заштиту права лица лишених слободе.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ,² којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног поступка по јавном позиву,³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то: Београдски центар за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Група 484, Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом (MDRI-S), Комитет правника за људска права (YUCOM), Међународна мрежа помоћи (IAN), Одбор за људска права – Ваљево, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Центар за људска права – Ниш.

По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеним установама. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

¹ "Сл. лист СЦГ – Међународни уговори", бр. 16/05 и 2/06 и "Сл. гласник РС – Међународни уговори", бр. 7/11.

² Потписан 12. децембра 2011. год.

³ Објављен 29. јануара 2016. год. у "Сл. гласнику РС".

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОСЕЋЕНА УСТАНОВА	Прихватни центар у Обреновцу
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Праћење поступања по препорукама НПМ
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са Београдским центром за људска права
ДАТУМ ПОСЕТЕ	29. јануар 2018. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је претходно најављена
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	<p>Вођа тима: Јелена Унијат, <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i></p> <p>Чланови тима: Марко Анојчић, <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i> Милена Анчић, <i>Београдски центар за људска права</i> Марко Васиљевић, <i>Београдски центар за људска права</i></p> <p>Преводацац: Милена Роаји, <i>фарси језик</i></p>

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Службеници ангажовани у Прихватном центру у Обреновцу су остварили пуну сарадњу са тимом НПМ, омогућивши му да несметано обави свој мандат. Службеници су пружили све тражене информације, омогућили приступ и фотографисање просторија и инсталација, несметан увид у тражену документацију и ненадзиране разговоре са мигрантима по избору чланова тима.

ТОК ПОСЕТЕ

У Прихватном центру у Обреновцу, након представљања мандата и чланова тима НПМ руководству, тим НПМ је обавио разговоре са службеницима који су овде ангажовани и са мигрантима, остварио увид у релевантну документацију и обишао просторије за смештај. Нарочито је праћено поступање по раније упућеним препорукама НПМ.

1. УВОД

НПМ је током 2017. године 2 пута посетио Прихватни центар у Обреновцу. О овим посетама су сачињени извештаји са препорукама мера за отклањање уочених недостатака и унапређење поступања.⁴ Прва посета је била у фебруару 2017. године, неколико недеља након што је прва група миграната примљена у Прихватни центар, а затим је уследила посета у јуну исте године.

На дан посете у Прихватном центру се налазило 727 миграната (у фебруару је било 579, а у јуну 1105), од чега 22 малолетника, што је знатно мање него раније.⁵ Сви мигранти су мушкарци. Малолетници су дечаки без пратње старији од 15 година, док се сви млађи смештају Центар за азил у Крњачи, због боље укључености у основно образовање. Највећи број миграната који тренутно борави у Прихватном центру је из Пакистана.

У Прихватном центру је ангажовано од 15-18 службеника Комесаријата у седмодневним сменама, који током целе смене 24 часа бораве у Центру. Ангажовано је и 20 људи који раде на одржавању објеката.

У Прихватном центру су присутни представници УНХЦП и ИОМ-а. Међу мигрантима има оних који се пријављују за повратак у земљу порекла и то су углавном из Ирана и Пакистана. У току прошле недеље организован је добровољни повратак за њих 3 до 4.

У току прошле године добијено је одобрење Војске Србије и спроведени су претходно планирана радови на проширењу и уређењу Прихватног центра – адаптирани су и реновирани објекти, тоалети, амбуланта, ресторан и службене просторије, формиран је информатички кутак и соба за друштвене активности. Расељена је једна велика зграда за смештај, па се сада користе једна велика (Г12) и две мале (Г20 и Г21).

Од претходне посете повећани су капацитети вешернице која сада располаже са 5 великих и 5 малих машина за прање и 5 великих и 1 малом машином за сушење веша. Мигранти ствари предају од 8 до 9 часова и оне су спремне за преузимање око 15 часова. У вешерници се пере и постељина. Мигрантима се редовно дели гардероба, обућа и средства за хигијену.

У Прихватном центру, у згради Г11, уведене су друштвене активности које су тиму НПМ најављене приликом претходних посета. Обезбеђена је соба за друштвене активности ("social café") у којој су мигрантима доступни столови за билијар и стони тенис, друштвене игре, пикадо, праћење телевизијског програма и друго. У јулу 2017. године оформљен је Интернет кутак са 8 рачунара, у којем заинтересовани мигранти могу до 20 минута дневно пратити садржај на интернету, а у целом Прихватном центру је доступан и бежични интернет. Мигранти приликом пријављивања за коришћење рачунара добијају папир са временом када је њихов ред, као и да је онемогућен приступ неприличним садржајима, попут порнографских страница. У оквиру истог објекта је у 2 просторије формирана теретана, која је у тренутку обиласка објекта од стране чланова тима НПМ била затворена због паузе. Организоване су музичке и еколошке радионице, радионице превенције насиља, сексуалног васпитања, културне медијације,

⁴ Извештај о посети Прихватном центру у Обреновцу бр. 281-5/17 од 8. фебруара 2017. год;

Извештај о посети Прихватном центру у Обреновцу бр. 281-48/17 од 7. јула 2017. год.

⁵ Приликом претходне посете, овде их је било 246.

коришћења рачунара, личне хигијене и други облици неформалног образовања. Превентивне радионице су преvasходно намењене малолетницима, али похађају их и старији мигранти. Према речима представника организације, одржавају се више пута недељно и на свакој је присутно око 10 миграната, а укупно око 200 недељно. Тим ове организације је састављен од 4 едукатора и 2 преводиоца, за арапски и фарси језик. У августу 2017. године у посебној просторији је формирана учионица за наставу коју одржавају наставници из локалних школа из Обреновца и других београдских општина. Часови се одржавају свакодневно, а предају се енглески и српски језик, географија, вајарство, математика и грађанско васпитање. Како је тешко задржати мигранте на више наставних часова, углавном се похађа 1 – 2 часа дневно. Часу присуствује 10 – 15 миграната.

Осим друштвених активности, организују се и курсеви за домаре и фризере. Опремљен је фризерски салон у коме мигранти могу добити бесплатно шишање и друге фризерске услуге, а 20 миграната је прошло обуку за фризере.

НПМ нарочито похваљује увођење различитих активности за мигранте у Прихватном центру у Обреновцу.

Могућност да мигранти који се налазе у прихватним центрима проведу време у друштвеној интеракцији, учествујући у сврсисходним активностима, је од великог значаја за укупну атмосферу у центру и за стање појединаца. Ове активности им пружају могућност да науче корисне ствари, али и да прекрате време чекајући да се разреши њихова тренутна ситуација у погледу могућности наставка пута. Истовремено, ово омогућава и особљу ангажованом у центрима да кроз структурирање дана одржавају ред у центрима и прате индивидуалне потребе миграната.

У Прихватном центру бораве мигранти који немају потврде о намери за тражење азила у Републици Србији и они не желе азил у Србији, већ наставак пута у развијене земље Европе. Према наводима службеника Комесаријата, у претходном периоду 28 малолетника без пратње је званичним путем прешло у Мађарску. Међутим, НПМ је добио информацију да је 7 – 8 дана пре посете, Мађарска смањила број миграната које дневно прима, и то на по 1 самца по граничном прелазу радним данима (укупно, само 2 дневно, односно 10 недељно). Према сазнањима службеника Комесаријата, до овога је дошло због наводне оптерећености смештајних капацитета у камповима за мигранте у Мађарској и требало би да траје још 7 дана.

НПМ изражава забринутост због могућих последица које би могла да изазове одлука мађарских власти да дневно прима само два мигранта, с обзиром да мигранти у прихватним центрима у Србији већ дуже време, неки и годину дана, чекају на пријем, као и да је Мађарска већ неколико пута редуковала дневни пријем миграната. Наведено представља нарочити проблем за породице са децом, јер је њихов пријем потпуно заустављен.

2. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА

2.1. Праћење поступања по препорукама из извештаја о посетама Прихватном центру у Обреновцу

НПМ је након ранијих посета Прихватном центру упутио укупно 3 препорука.

1.

ПРЕПОРУКА фебруар 2017. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће у Прихватном центру у Обреновцу обезбедити услове за смештај особа са инвалидитетом.

ПОСТУПАЊЕ:

Смештај особама које се крећу помоћу штака или колица је омогућен у објектима Г20 и Г21. Улаз у објекте је могућ помоћу рампи, а након тога до спаваоница нема препрека. По један тоалет, који се налазе у непосредној близини спаваоница, намењен је њима. Ови тоалети су закључани, да их, према речима службеника Комесаријата, не би користили други мигранти, а кључ се налази код службеника.

2.

ПРЕПОРУКА фебруар 2017. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће приликом размештања миграната у спаваонице Прихватног центра у Обреновцу водити рачуна о заштити малолетника, као и о земљама порекла миграната и без одлагања ће раздвајати мигранте за које дође до сазнања да су између њих нарушени односи и да може доћи до сукоба.

ПОСТУПАЊЕ:

Према наводима службеника Комесаријата, малолетници који се тренутно налазе у Прихватном центру смештени су или у посебним собама по неколико њих или су са лицима за које тврде да су им рођаци или друга блиска лица.

За разлику од претходних посета сада су малолетницима без пратње одређени старатељи који са њима константно раде на терену. Они су ангажовани преко Градског центра за социјални рад у Београду (ГЦСР) и има их укупно 5 задужених за територију Града Београда. Према наводима затечених старатеља, ангажују се и 3 до 4 стручна радника ГЦСР, који део радног времена проводе на терену. С обзиром на тренутно мали број малолетника без пратње, у Прихватном центру је ангажовано двоје старатеља. Током посете НПМ старатељи су били у Прихватном центру и према њиховим наводима ова пракса је уведена од новембра 2017. године. Од тада су прошли разне провере да ли су подобни за обављање старатељства, па су након тога постављени за старатеље малолетника без пратње. Они су постављени за старатеље за неколико малолетника (нпр. један од њих је старатељ за деветоро малолетника без пратње) у Прихватном центру у Обреновцу и Центру за азил у Крњачи. Међутим, још увек нису донета формална решења о стављању под старатељство, али према наводима старатеља ова решења су у изради. У Крњачи проводе три дана недељно, а у Обреновцу два. Током дана када старатељи нису у Прихватном центру једна радница Комесаријата је задужена да води рачуна о малолетницима и да обавештава њихове старатеље о битним чињеницама и дешавањима која се тичу штићеника. О својим активностима и запажањима старатељи редовно обавештавају Комесаријат, а једном недељно подносе извештај водитељу случаја Градског центра за социјални рад (у ГЦСР су два запослена стручна радника одређена као водитељи случајева малолетних миграната без пратње који се налазе на територији Града Београда). Старатељи имају на располагању и преводиоце, али углавном са децом комуницирају на енглеском језику.

За разлику од ранијих посета прихватним центрима и центрима за азил, малолетници без пратње са којима је обављен разговор били су упознати да су им постављени старатељи, знали су како се зову и навели су да имају честе и отворене контакте са њима. За једног малолетника, са којим је тим НПМ разговарао, покренут је поступак спајање породице, с обзиром да му се отац налази у Италији.

НПМ посебно похваљује унапређење заштите малолетника без пратње, нарочито бољу комуникацију између старатеља и њихових штићеника и бољу организацију рада надлежног центра за социјални рад.

3.

ПРЕПОРУКА јул 2017. г.

Комесаријат за избеглице и миграције ће проверити да ли су сви мигранти који се налазе у Прихватном центру у Обреновцу евидентирани и да ли су им издате идентификационе картице.

ПОСТУПАЊЕ:

Мигрантима који су званично смештени у Прихватном центру издате су идентификационе картице које морају да дају на увид радницима обезбеђења приликом уласка у центар. Ујутру и увече службеници Комесаријата обављају

бројање миграната. Међутим, у Прихватни центар успеју да уђу мигранти који нису овде евидентирани. Ради се о онима који иначе не желе смештај у центрима за прихват и збрињавање мигранта и који привремено уђу у Прихватни центар тако што прескоче ограду. Службеници Комесаријата наводе да, када их уоче, инсистирају на томе да се региструју. Они који бораве илегално и не праве проблеме, након неколико дана добијају идентификациону картицу и остају у Прихватном центру. Приликом претходних посета је утврђено да се у Прихватном центру у Обреновцу налазе углавном мигранти који су доведени из неформалних места окушљања, односно да се ради о онима којима је био потребан ургентни прихват, а не о мигрантима који су након углавном формалног изјављивања намера да траже азил упућивани у овај Прихватни центар. У картице евиденције исхране унете су и фотографије миграната, због спречавања злоупотребе и трговине.

2.2. Праћење поступања по препорукама упућеним Комесаријату за избеглице и миграције у извештајима о посетама другим центрима

НПМ је приликом посетама другим центрима за прихват и збрињавање миграната (прихватни центри, центри за азил и други) уочавао исти или сличан начин рада центара и поступања према мигрантима, као и могућности за унапређење, па је на основу тога упућивао препоруке Комесаријату које су се односиле на све центре.

1.

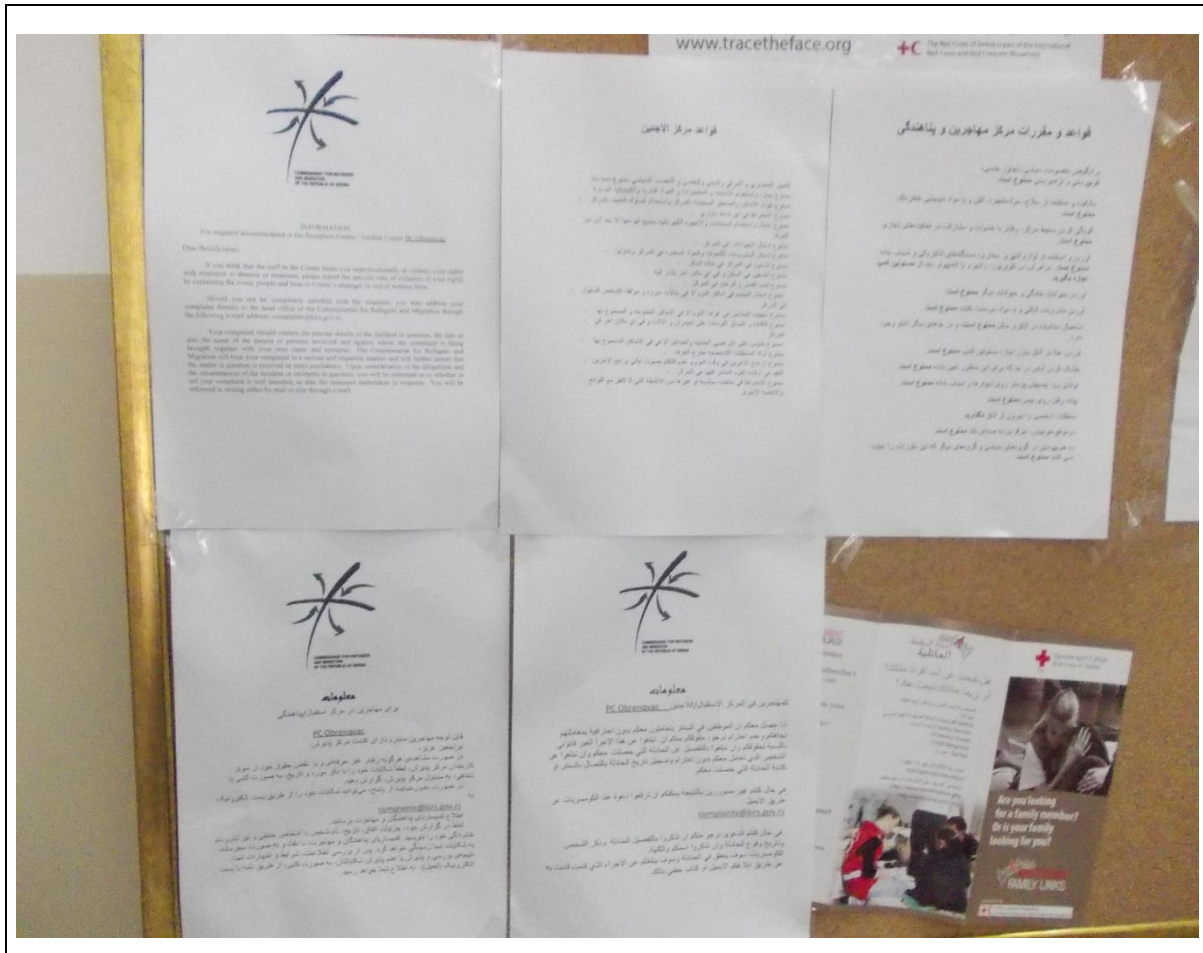
ПРЕПОРУКА децембар 2016. г.⁶

Комесаријат за избеглице и миграције ће у свим установама за смештај миграната и тражилаца азила истаћи обавештења о могућности и процедури притуживања на рад лица ангажованих у установама и информације о релевантним организацијама које им могу пружити помоћ у томе.

ПОСТУПАЊЕ:

Информације о могућности и начину притуживања на рад службеника ангажованих у Прихватном центру су истакнута на улазима у објекте или на огласним таблама у ходницима објеката за смештај. Ова обавештења су преведена на неколико језика (енглески, арапски, фарси...). На огласним таблама су истакнута обавештења о планираним активностима и друге информације од значаја за мигранте. У тренутку посете, била је истакнута обавештење о додели хуманитарне новчане помоћи. Према наводима запослених, највише је било притужби на исхрану. У циљу решавања проблема организован је састанак са организацијом која обезбеђује оброке на коме су мигранти имали могућност да изнесу своје примедбе и предлоге.

⁶ Извештај о посетама прихватним центрима у Принциповцу, Шиду и Адашевцима, бр. 281-98/16 од 12. децембра 2016. год.

2.

ПРЕПОРУКА април 2017. г.⁷

Комесаријат за избеглице и миграције ће у свим центрима за смештај и збрињавање миграната организовати учестале периодичне састанке службеника и представника миграната, током којих би мигранти добили њима значајне информације о дешавањима у центру и могли да службеницима укажу на евентуалне проблеме у вези са радом центра и изнесу предлоге за њихово решавање.

ПОСТУПАЊЕ:

У Прихватном центру постоје два представника миграната (*community leaders*) један из Авганистана и један из Пакистана. Према речима службеника Прихватног центра, задовољни су сарадњом и комуникацијом коју имају са њима. Представник миграната из Авганистана је баш на дан посете НПМ добио азил у Србији и спремао се да напусти Прихватни центар.

⁷ Извештај о посети Прихватном центру у Дивљани, бр. 281-36/17 од 12. априла 2017. год.

3.

ПРЕПОРУКА јун 2017. г.⁸

Комесаријат за избеглице и миграције ће предузети мере како би сви центри за прихват и збрињавање миграната (центри за азил и прихватно-транзитни центри) евидентирали ванредне догађаје. Ова евиденција би, као минимум, требало да садржи детаљан опис ванредног догађаја, мигранте који су учествовали у њему и мере које су предузете (позив полицији или другим службама, обављени лекарски прегледи, евентуалне мере предузете према мигрантима и друго).

Комесаријат за избеглице и миграције ће предузети мере како би се у периодичне извештаје свих центара за прихват и збрињавање миграната уносили подаци о ванредним догађајима.

ПОСТУПАЊЕ:

У Прихватном центру се воде три књиге: ноћна, дневна и ванредна. У дневник рада се уписују важни дневни догађаји. Ванредни догађаји се из дневника рада преписују у посебну "Евиденцију ванредних дешавања", која се води електронски и уз недељни извештај доставља Комесаријату. У Евиденцију ванредних дешавања се описују догађај, последице и предузете радње.

4.

ПРЕПОРУКА август 2017. г.⁹

Комесаријат за избеглице и миграције ће у свим центрима за прихват и збрињавање миграната организовати пружање психолошке подршке мигрантима (ангажовањем стручних лица, обезбеђивањем одговарајућих просторија за обављање поверљивих разговора са мигрантима и предузимањем других потребних мера).

ПОСТУПАЊЕ:

Од октобра 2017. године у Прихватном центру се пружа психолошка подршка мигрантима којима је то потребно. Психолог је у Прихватном центру сваког радног дана од 09 до 17 часова и обави разговоре са 10 – 15 миграната недељно. Углавном се ради о случајевима који се извесно време прате. По успостављању психолошке подршке, сви мигранти су обавештени о могућности да се обрате психологу, а истовремено је контакт инициран од стране психолога са оним мигрантима за које је процењено да би им ова врста помоћи била потребна. Према речима психолога, омогућена је приватност разговора и они се обављају у амбуланти или другде у Прихватном центру. Као проблем се појављује језик: када мигранти не говоре енглески помоћ у комуникацији пружају њима блиске особе, с обзиром да амбуланта нема преводиоце, али чак и када би имали на располагању преводиоце и даље би се радило о посредној комуникацији. У случају потребе за психијатријским лечењем, лекар из Прихватног центра упућује мигранта на преглед психијатра. На примарном нивоу психијатријско лечење се обавља у Дому здравља Обреновац и око 4 – 5 миграната актуелно прима психијатријску терапију.

⁸ Извештај о посети Центру за азил у Крњачи, бр. 281-49/17 од 3. јула 2017. год.

⁹ Извештај о посети Прихватном центру у Врању, бр. 281-67/17 од 21. септембра 2017. год.

3. ОСТАЛА ЗАПАЖАЊА

3. 1. Здравствена заштита

У Прихватном центру су унапређени услови за пружање здравствене заштите. Амбуланта, која се налазила у мањој просторији у великој згради за смештај (Г12) је премештена у објекат који су користили службеници Комесаријата. Овај објекат је реновиран и у добром је стању. Из чекаонице се улази у амбуланту, а у њеном наставку је просторија за прегледе. У Прихватном центру раде 2 медицинска тима: радним данима од 09 до 17 часова овде су лекар и медицински техничар из Дома здравља Обреновац, а од 15 до 22 часова медицинско особље једне хуманитарне организације. Суботом ради само смена хуманитарне организације, а недељом нема медицинског особља, па се у случају потребе позива Служба хитне помоћи. Амбуланту користи само особље Дома здравља, док хуманитарна организација има своју мобилну амбуланту у камиону који је паркиран у дворишту Прихватног центра. Лекарка Дома здравља је тиму НПМ навела да дневно обави од 25 – 45 прегледа. Иако је сезона грипа и мигранти нису примили вакцине, у Прихватном центру није запажено присуство оболелих, лекарка претпоставља због развијенијег имунитета. Мигранти се јављају за преглед сами тако што дођу до амбуланте, а прегледи се, према речима медицинског особља, обављају у приватности. Дешава се да мигранти долазе на прегледе због повреда задобијених током сукоба у самом центру. Такође, има и оних који су повреде задобили од службеника суседних земаља након уласка у те земље, али је уочено да је мање оваквих случајева него раније. Ове повреде се санирају, а о сваком насиљу се обавештавају присутни полицијски службеници и службеници Комесаријата. Понекад се на лекарске прегледе јављају и мигранти који нису регистровани у Прихватном центру и њима се пружа медицинска помоћ, али се од њих тражи да се пријаве.

3. 2. Безбедност

Ограда која је најављена још приликом прве посете НПМ је постављена, па је сада Прихватни центар са свих страна обезбеђен оградама. Иако је најављено још увек није постављен видео надзор, али у плану је да се постави, заједно са разгласом.

На улазу у Прихватни центар стално дежурају 2 припадника обезбеђења приватне фирме, а још 2 се налазе у канцеларији у већој згради за смештај. Такође, обезбеђено је 24-часовно присуство и 12 полицијских службеника, по 6 у смени, из Полицијске бригаде Полицијске управе за град Београд. Они на терену реагују у случају нарушавања јавног реда и мира и у другим ванредним догађајима, а даље поступање према изгредницима преузимају полицијски службеници Полицијске станице у Обреновцу. Такође, уколико је потребно, асистирају службеницима Комесаријата приликом обиласка соба ради утврђивања присуства миграната и стања у Прихватном центру. Током ових обилазака се нарочито обраћа пажња на конзумирање алкохола и дувана у собама.

Изласци из Прихватног центра су слободни, али је договорено са мигрантима да не излазе ноћу и да, уколико излазе како би покушали да наставе пут, о томе обавесте службеника Комесаријата. Уколико мигранти настављају пут, постељину и ћебе не носе са собом, већ треба да их оставе у Прихватном центру и обавештења о томе су истакнута у објектима. На уласку радници обезбеђења визуелно прегледају шта мигранти уносе.

НПМ је увидом у евиденцију ванредних догађаја и дневник рада, као и разговором са службеницима Комесаријата и медицинским особљем ангажованим у овом Прихватном центру сазнао да се догађају међусобни сукоби миграната, чији су поводи национална нетрпељивост, крађе, алкохол и слично. Такође, и мигранти са којима је тим НПМ обавио разговоре су се пожалили на безбедносне проблеме, које према њиховим наводима изазивају они који нису званично смештени овде. У овим сукобима понекад се употребљавају и ножеви. Увидом у дневник рада утврђено је да је због крађе мобилног телефона 23. јануара 2018. године дошло до масовне туче миграната у једној од соба, да су 3 мигранта повређена, да су реаговали службеници Комесаријата и полицијски службеници, да су повређени мигранти брзо медицински збринути и да су мигранти који су осумњичени да су нанели повреде задржани у "салону".¹⁰ Раније истог дана два мигранта су се сукобила, без озбиљнијих последица и задржани су у изолацији. Према речима службеника Комесаријата, изолација је просторија код улаза у Прихватни центар, у коју се иначе смештају новопридошли мигранти до лекарског прегледа, с обзиром на могућност да болују од заразних болести. Такође, у ову собу се смештају и мигранти након сукоба, како би се раздвојиле сукобљене стране до доласка локалне полиције која даље преузима поступање према њима или док се не отрезне. То, према наводима, траје неколико сати. НПМ је обишао просторију која се користи за изолацију и утврдио да се у њој од ствари налазе 4 кревета. Просторија нема приступ санитарним уређајима. Према речима службеника, с обзиром на непосредну близину обезбеђења, мигранти се њима обраћају уколико им је потребан одлазак у тоалет или нешто друго. На прозорима просторије су само решетке, нема стакла.

---

¹⁰ Тиму НПМ је објашњено да се "салон" назива соба за изолацију.

НПМ увиђа оправдану потребу да се предузму мере да се спречи ескалација сукоба, али сматра да службеници Комесаријата немају овлашћења за поступање према учиниоцима прекршаја или кривичних дела. Службеници Комесаријата имају обавезу да обезбеде ред у центрима и сигурност миграната и њихове имовине, коју остварују добрим управљањем центром, превенцијом сукоба, својим сталним присуством, праћењем догађаја и стања миграната и другим превентивним мерама. У случају било каквог инцидента службеницима Комесаријата би требало да асистирају полицијски службеници, што је уочено као пракса, али би даље поступање према изгредницима требало у потпуности препустити полицијским службеницима, који су посебно обучени за то и имају на располагању законом прописана овлашћења.

ПРЕПОРУКА

Службеници Комесаријата неће мигранте који ремете ред у Прихватном центру у Обреновцу смештати у изолацију, већ ће према њима искључиво поступати полицијски службеници у складу са законом прописаним условима.

Континуирано присуство полиције омогућава брзо реаговање и прекидање сукоба, али се проблем може појавити у даљем процесуирању изгредника. У описаном догађају неколико миграната је рањено ножем, а један од њих је препознао нападаче. Према извештају о описаном догађају, ови мигранти су "приведени у полицију, али су убрзо пуштени због немогућности да им се обезбеди преводилац за урду језик", па би њиховим повратком у Прихватни центар могло да дође до нових инцидентата.